

Między dwoma wieczorami

Dwa poglądy

„I będziecie go chowali aż do czternastego dnia miesiąca tego; a zabije go wszystko zebranie zgromadzenia Izraelskiego między dwoma wieczorami” — 2 Mojż. 12:6 (BG).

Czasami pojawia się pytanie, kiedy dokładnie miały być ofiarowane baranki paschalne. Księga Wyjścia 12:6 wyraźnie wskazuje, że miało to miejsce 14. dnia pierwszego miesiąca (Abib, znanego dziś jako Nisan. Tekst odnosi się do momentu „między [dwoma] wieczorami”, ale do jakiej pory dnia się to odnosi? Warto zauważyć, że słowo „dwa” nie występuje w języku hebrajskim, lecz wynika z użycia liczby podwójnej w odniesieniu do słowa „wieczory”.

Kiedy mają miejsce te dwa wieczory, o których mowa? Nie oznacza to czasu między końcem jednego dnia a końcem drugiego, ponieważ w takim przypadku termin ten nie wskazywałby na żaden konkretny moment. Dwa główne poglądy na temat czasu „między dwoma wieczorami” to:

1. od południa do zachodu słońca lub
2. od zachodu słońca do zmroku.

W pierwszym przypadku baranki paschalne miały być zabijane po południu 14 Nisan, natomiast w drugim – między zachodem słońca a zmrokiem tego samego dnia. Poniżej przedstawiamy komentarze dotyczące obu tych poglądów.

Od zachodu słońca do zmroku

Wyrażenie „między dwoma wieczorami” występuje jedenaście razy w Starym Testamencie: 2 Mojż. 12:6, 16:12, 29:39, 41, 30:8, 3 Mojż. 23:5, 4 Mojż. 9:3, 5, 11, 28:4, 8.

Drugie wystąpienie, 2 Mojż. 16:12-13, odnosi się do przepiórek, które przyleciały do obozu Izraela. „Między dwoma wieczorami będziecie jeść mięso [...]. Stało się tedy wieczór, że się zleciały przepiórki, a okryły obóz, a rano rosa leżała około obozu”. Przepiórki wędrowne latają w ciągu dnia i osiadają krótko po zachodzie słońca, więc Izraelici nie mogli jeść przepiórek przed

zmierzchem.

Ponadto fragment 5 Mojż. 16: 1-7 zawiera nakaz: „Przestrzegaj miesiąca Abib, abyś weń obchodził święto przejścia Panu, Bogu twemu [...] na miejscu, które obierze Pan, Bóg twój [...] ofiarować będziesz ofiarę świętą przejścia w wieczór przy zejściu słońca [...]” (BG). Jeśli ofiarowali Paschę wieczorem, to miało to miejsce po upływie popołudnia dnia 14.

Od południa do zachodu słońca

Pogląd ten uwzględnia historię Eliasza opisaną w 1 Król. 18:29. „I stało się, gdy minęło południe, że prorokowali [kapłani Baala] aż do czasu ofiarowania ofiary śnieżnej; ale nie było głosu, ani ktoby odpowiedział, ani ktoby wysłuchał” (BG). „Czas ofiarowania ofiary śnieżnej” jest określony jako „między dwoma wieczorami” w 4 Mojż. 28:4.

Dalsza narracja ukazuje, że miało to miejsce na długo przed zachodem słońca. Eliaz przygotował potem swoją ofiarę, polecając połączyć ją czterema wiadrami wody. Następnie modlił się, a Bóg strawił ofiarę ogniem z nieba, kapłani Baala zaś zostali pojmani. Następnie, podczas gdy Eliaz oddawał się żarliwej modlitwie, jego sługa został wysłany, aby spojrzeć na morze w poszukiwaniu obłoku. Przy siódmej próbie ukazał się obłok wielkości ludzkiej dłoni. Eliaz ogłosił, że nadchodzi deszcz i wezwał wszystkich do szybkiego powrotu do miasta.

Jak odpowiedzieć na wątpliwości?

Jeśli chodzi o przepiórki i termin „wieczór”, nie ma pewności, że te ptaki pojawiają się wyłącznie o określonej porze dnia. Nawet powszechny wzorec ich zachowania nie jest wolny od wyjątków.

Jeśli chodzi o termin „wieczór”, należy zauważyć, że język jest zmienny, dlatego termin ten może również odnosić się do końcowej części dnia.

Odnosząc się do historii Eliasza, można przypuszczać, że w jego czasach pora składania ofiary wieczornej była już przesunięta na wcześniejszy moment, niż pierwotnie zamierzony, gdy za czasów Mojżesza nadawany był Zakon.